

**YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
VE DENETİM TİC. LTD. ŞTİ.**

Dr. Yusuf İLERİ
Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Dünya Gazetesi-20.02.2016

GENÇ MÜKELLEFE VERGİ İKRAMİYESİ

Genç girişimcilerin işlerini kurmalarını teşvik etmek adına bir kısım vergi gelirlerinden fedakarlık edildi. Bu uğurda Gelir Vergisi Kanununa Mükerrer 20 inci madde ile “Genç girişimcilerde kazanç istisnası” sağlayan bir hüküm eklendi. Kanun ticari, zirai ve mesleki faaliyet nedeniyle ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis eden gerçek kişilere bazı koşullarla vergisel teşvik getirmektedir. Bu koşullardan en dikkate değer olanı girişimcinin mükellefiyet tesis ettirdiği tarih itibarıyla yirmi dokuz yaşını doldurmamış olması ve ilk defa ticari zirai ve mesleki bir işten dolayı vergi mükellefi olmasıdır. Teşvik üç yıl süreceğine göre otuz bir yaşını doldurmamış vergi mükellefine artık “genç mükellef” demek yanlış olmayacaktır. Denebilir ki bugüne kadar hep “çocuk” tarifi yapan vergi yasaları şimdi bir de “genç mükellef” tarifi yapmıştır. Tariflerin istisna kazançlarla bağlantılı gelmesi işin doğasının gereğidir. Şayet faaliyet adi ortaklık veya şahıs şirketi bünyesinde yürütülecekse yirmi dokuz yaş koşulu diğer tüm ortaklardan da aranacaktır. Daha evvel teşebbüste bulunmuş ve fakat başarısız kalarak işini terk etmiş girişimcilere de bir fırsat verilmesi gerekirken, vergi yasalarının ezberlerinden olan “İlk defa mükellef” koşuluna takılmışlardır. Keza, yasadan önce mükellefiyet tesis etmiş ve fakat henüz yirmi dokuz yaşını doldurmamış olan genç mükellefler de aynı koşula takılarak teşvikin dışında kalmışlardır. Bu durum, bir beklentisi olmadan iş kuran bu kişiler yönünden fırsat ve rekabet eşitsizliği yaratmıştır.

Aranan koşullardan biri de girişimcinin tam mükellef olması yani yurt dışı yerleşik olmamasıdır. Biraz daha açmak gerekirse “tam mükellef” bir takvim yılı içerisinde Türkiye’de altı aydan fazla oturandır. Bu özellik en çok Ülkeye vatandaşlık bağıyla bağlı olanlardan mevcut olduğuna göre kendi insanımızın tercih edildiğini söylemek mümkündür.

Kanun koyucu bu teşviki verirken girişimciden ilk adımını samimi atmasını “İşe başlamasını kanuni süresi içinde bildirmesini” bir koşul olarak aramıştır. Vergi Usul Kanununun 168 inci maddesine göre “Gerçek kişilerde işe başlama bildirimleri, işe başlama tarihinden itibaren on gün içinde yapılması gerekmektedir. Ancak Vergi Usul Kanununun 154 inci maddesinde ticaret, 155 inci maddesinde ise serbest meslek erbabı için işe başlamanın belirtileri sayılmıştır. Bu önemli teşvikten yoksun kalmamak adına genç girişimcilerin bu hükümleri okumaları ya da bir meslek mensubundan bilgi almaları kendi yararlarına olacaktır. Yasa, işe başlamayı süresinde bildirmemek dışında, mevcut veya ileride işlenecek vergi yasalarına aykırı herhangi bir fiili, istisnayı ihlal nedeni olarak görmemiştir. Bunun genç mükellefler için önemli bir güvence olduğunu belirtelim. Teşvikte faydalanmak işe başlama tarihine değil, genç girişimcilerin yararına, faaliyete başlama tarihine bağlanmıştır. Herhangi bir hak kaybına uğramamak adına buradaki inceliğin farkında olmak önem arz etmektedir. Ne var ki burada bir zaman aralığı konmamıştır. Bu da yukarıda sözünü ettiğim “genç mükellef” yaşını muğlak bir hale getirmektedir. Daha da somutlaştırırsak; işe başlamayı 2016’da bildirdiği halde iki ya da üç yıl sonraki 2018 veya 2019 yıllarında faaliyete başlayan kişinin istisna karşısında durumu ne olacaktır? Yani bu durumda 75.000,-TL’lik kazanç istisnası 2018 veya 2019 yılında mı başlatılacaktır. Doğru olan “en geç işe başladığı yılı takip eden yıldan faaliyete” başlamak gibi bir koşulun getirilmesiydi. Maddeye son fıkra olarak, Maliye

**YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
VE DENETİM TİC. LTD. ŞTİ.**

Bakanlığına maddenin uygulanmasına ilişkin hususları belirleme yetkisi verildiğine göre bu boşluğun Bakanlık tarafından doldurulacağı anlaşılmaktadır. Uyuşmazlık halinde ise, hiç kuşku yok ki son söz vergi yargısına ait olacaktır. Maliye Bakanlığına verilen yetkiye “adet olduğu üzere” dememizin nedeni teşvik hükümlerinde böyle bir yetkinin gerekliliğidir.

Genç girişimciden aranan “Kendi işinde bilfiil çalışması veya işi bizzat sevk ve idare etmesi” koşulu ise tanıdıkır. Gelir Vergisi Kanununda; götürü usul, basit usul gibi daha çok küçük çaplı girişimcilerin yaptıkları işlerde bu hep aranan bir koşul olmuştur. Bu aslında kişisel emeğe, sanata ve mesleki ihtisasa verilen bir önemdir. Bu arada işin gereği olarak çırak, kalfa, yardımcı işçi çalıştırmak ile hayatın olağan akışı içerisindeki seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmaların işinde bilfiil çalışma koşulunu bozmayacağı parantez içi hükümle de olsa vurgulanmıştır.

Genç girişimciye sağlanan 75.000,-TL kazanç istisnasının tamamının kullanılması halinde 2016 gelir vergisi tarifesiyle yıllık 18.000,-TL vergiye denk gelmektedir. Bu vergisel avantajın dolanımı ile bu teşvikin küçük ve orta boy işletmeler yönündeki etkilerine bir sonraki yazıda değinilecektir.